Από το δημόσιο δημοκρατικό πανεπιστήμιο στις περιφρουρούμενες business για την ολιγαρχία

Τοποθέτηση της Πρωτοβουλίας Πανεπιστημιακών ΑΠΘ-ΠΑΜΑΚ

Το τελευταίο διάστημα παρακολουθούμε με ενδιαφέρον, τουλάχιστον, τις εντεινόμενες προσπάθειες των τωρινών πρυτανικών αρχών αλλά και μιας ομάδας μελών ΔΕΠ του Αριστοτέλειου να προωθήσουν με «βαθιές τομές» και γοργό βηματισμό το σχέδιό τους για τον μετασχηματισμό του πανεπιστημίου μας σε μια συγκεκριμένη κατεύθυνση. Είμαστε υπέρμαχοι αλλαγών και τομών, αλλά το ζητούμενο που μας ενδιαφέρει είναι η συγκεκριμένη κατεύθυνση στην οποία στρέφονται αυτές οι «τομές» πέρα από τη μεγαλόστομη ρητορεία που τις περιβάλλει.

Η ίδρυση αγγλόφωνου τμήματος στην ιατρική σχολή του ΑΠΘ, όπου αλλοδαποί φοιτητές θα μπορούν να αγοράζουν με υψηλά δίδακτρα τα πτυχία που οι ημεδαποί καλούνται να αποκτήσουν με δύσκολη προετοιμασία, ανταγωνισμό σε πανελλαδικές εξετάσεις και εν συνεχεία τις πανεπιστημιακές δοκιμασίες είναι μία μόνον έκφανση αυτού του σχεδίου. Άλλες σημαντικές πτυχές του περιλαμβάνουν τις διατυμπανιζόμενες δράσεις της αντιπρυτανείας έρευνας για τη συστηματική «καλλιέργεια επιχειρηματικού πνεύματος» στους φοιτητές και τις φοιτήτριές μας. Και τελευταία, όπως μαθαίνουμε από επίσημη ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του πανεπιστημίου, το μνημόνιο που υπέγραψε το ΑΠΘ με τον Γενικό Διευθυντή της Cisco Hellas

«στο πλαίσιο της δέσμευσής μας για εξωστρέφεια και ανάπτυξη συνεργασιών διεθνούς εμβέλειας, ώστε η έρευνα και η καινοτομία που παράγεται στους κόλπους του Πανεπιστημίου μας να ακολουθεί

τις παγκόσμιες τάσεις και ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Ξεκινάμε μία πολλά υποσχόμενη συνεργασία με την Cisco…τη δημιουργία κοινών διεπιστημονικών ερευνητικών ομάδων εργασίας υπό την καθοδήγηση του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού της Cisco, με τη φιλοξενία των ομάδων τόσο στις υποδομές του ΑΠΘ όσο και στις υποδομές του Κέντρου DT&S, αλλά και την ενίσχυση της εκπαιδευτικής δραστηριότητας του ΑΠΘ μέσω του Cisco Networking Academy Program».

> *Η «εξωστρέφεια» και η σύνδεση με παγκόσμιες τάσεις της οικονομίας και της κοινωνίας μας βρίσκουν σύμφωνους και σύμφωνες επί της αρχής. Το ερώτημά μας όμως είναι για ποιες ακριβώς «τάσεις» μιλάμε και ποιες είναι αυτές οι δυνάμεις «έξω» στην κοινωνία, την εγχώρια και την παγκόσμια, στις οποίες θέλουμε να στραφούμε* ***κατά προτεραιότητα.***

Ποιες είναι οι τάσεις με τις οποίες θέλουμε να συνδεθεί το πανεπιστήμιό μας;

Είναι οι παγκόσμιες τάσεις δραματικής αύξησης των ανισοτήτων, των αποκλεισμών, της φτώχειας, της εργασιακής επισφάλειας όλων και κυρίως των νέων, υπέρ ελαχίστων σε μια αχαλίνωτη παγκόσμια οικονομία της αγοράς, στην οποία κυριαρχούν λίγοι διεθνείς «παίκτες» όπως η Cisco; Είναι οι τάσεις καταστροφής του περιβάλλοντος από εταιρίες με εξαρχής προτεραιότητα το ιδιωτικό κέρδος; Είναι οι τάσεις ανάπτυξης και χρήσης νέων ψηφιακών τεχνολογιών για τον έλεγχο των πολλών, για τη συγκέντρωση προσωπικών και άλλων δεδομένων, και για την άντληση τεράστιων κερδών από λίγους ιδιώτες μέσα από δίκτυα και σχήματα ιδιοκτησίας (google, amazon, facebook, Airbnb κ.ο.κ.) όπου η διάδραση των πολλών και οι νέες τεχνολογίες που αναπτύσσονται από δημόσια κέντρα έρευνας και ελεύθερες κοινότητες προγραμματιστών γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης και ιδιοποίησης;

Ή είναι οι τάσεις της κοινωνικής συνεργασίας μέσα από τις νέες «ομότιμες» τεχνολογίες, οι τάσεις της αλληλέγγυας οικονομίας

υπέρ της ευρύτερης κοινωνίας, οι τάσεις που υπερασπίζονται τη ζωή στον πλανήτη, τα κοινά αγαθά προς όφελος όλων, τη δημοκρατία με πραγματική ισότητα ευκαιριών, δικαιωμάτων και πολιτικής εξουσίας;

Και ποιες είναι οι δυνάμεις με τις οποίες θέλουμε να συνεργαστεί στενά το δημόσιο πανεπιστήμιο;

Είναι η Cisco, οι παγκόσμιες πολυεθνικές, οι διεθνείς και οι εγχώριες ελίτ;

Ή τα πλατιά κοινωνικά στρώματα των φτωχών, των ανέργων, της φτωχοποιούμενης «μεσαίας τάξης», των επισφαλώς εργαζόμενων με μισθούς πείνας που κατακλύζουν τις τάξεις των φοιτητ/ριών και των αποφοίτων μας; Οι πρόσφυγες, οι μετανάστες/ριες και οι κοινωνικά αποκλεισμένοι/ες; Οι κοινότητες σε όλη τη χώρα και στον πλανήτη που ζούνε την κλιματική αλλαγή και την περιβαλλοντική καταστροφή; Το πλήθος των πολιτών που νιώθει ότι διαθέτει ελάχιστο έλεγχο πάνω στις κυβερνήσεις και τις πολιτικές τους έναντι ισχυρών και οργανωμένων συμφερόντων, εγχώριων και διεθνών;

Μιλώντας το νεοφιλελεύθερο Newspeak της καινοτομίας, του επιχειρείν και της εξωστρέφειας, μια γλώσσα όχι μόνο απατηλή αλλά και βαθιά συντηρητική και μπαγιάτικη πλέον, μετά από 40 τουλάχιστον χρόνια νεοφιλελεύθερης ηγεμονίας, το σχέδιο που ξεδιπλώνεται με πυγμή και αυτοϊκανοποίηση τον τελευταίο καιρό στο ΑΠΘ θέλει να κάνει το δοκιμαζόμενο δημόσιο πανεπιστήμιο μία ακόμη κερδοφόρα επιχείρηση που θα πουλά υπηρεσίες κατάρτισης και έρευνας με άμεσο αντίκρισμα στην αγορά. Το αντίκρισμα θα το καρπώνονται επιχειρηματικά διοικητικά στελέχη του πανεπιστημίου και επιχειρηματίες της γνώσης, ενώ μια στρατιά πληβείων εργαζομένων δασκάλων και ερευνητών/ριών θα εργάζεται με όρους επισφάλειας και μισθούς φτώχειας. Από την άλλη, οι φοιτητές/ριες θα είναι πελάτες/καταναλωτές που είτε θα αποκλείονται από την ανώτατη εκπαίδευση λόγω ανέχειας είτε θα φορτώνονται με φοιτητικά χρέη για να πληρώνουν τα δίδακτρα για τις «παρεχόμενες υπηρεσίες», χρέη που θα αποπληρώνουν μια

ζωή.

Δεν πρόκειται για δυστοπικό σενάριο επιστημονικής φαντασίας αλλά για την πραγματικότητα του νεοφιλελεύθερου πανεπιστημίου σε χώρες όπως οι Η.Π.Α. και η Βρετανία. Εκεί το σχέδιο που μας μεταφέρεται με όλο και μεγαλύτερη ένταση από τους επαρχιώτες μεταλαμπαδευτές του στην Ελλάδα της κρυπτο-αποικιοκρατίας εφαρμόζεται ήδη επί δεκαετίες και έχει αποδώσει τους «όμορφους» καρπούς του.

Το νεοφιλελεύθερο κολέγιο-μπίζνες γίνεται με τη σειρά του ένας κόμβος οργανικά ενσωματωμένος στη παγκόσμια οικονομία της αγοράς, την οικονομία με τις τεράστιες διευρυνόμενες ανισότητες, τους δραματικούς αποκλεισμούς, τη φτώχεια και την περιβαλλοντική καταστροφή για πλατιά λαϊκά στρώματα. Εφόσον τελούν «υπό την καθοδήγηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού» πολυεθνικών, η κατάρτιση και η έρευνα που πραγματοποιούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μόρφωμα υπηρετούν εξ ορισμού και εξαρχής τις ιδιωτικές στοχεύσεις αυτών των κολοσσών που αποβλέπουν σε τεράστια κέρδη και αντιμετωπίζουν ζητήματα δικαιοσύνης, δημοκρατίας και περιβάλλοντος ως εμπόδια ή, στην καλύτερη περίπτωση, «εξωτερικότητες». Γιατί αυτός είναι ο σκοπός των συγκεκριμένων εταιριών από τη σύστασή τους και με βάση το καταστατικό τους, και όχι η γενική κοινωνική ωφέλεια.

> *Και, φυσικά, το κολέγιο-μπίζνες χρειάζεται ό,τι χρειάζεται και κάθε μεγάλη ιδιωτική εταιρία και κάθε ελίτ που ευημερεί ενώ περιστοιχίζεται από μια κοινωνική έρημο και ένα πλήθος φτώχειας, ανισοτήτων, αποκλεισμών, καταστροφής και αποξένωσης:*
> *τη στρατιωτικοποιημένη αστυνομία που θα προστατεύει τους πολύ λίγους που κερδίζουν από αυτό.*

Στη συνέχεια της νεωτερικής παράδοσης ενός πανεπιστημίου ταγμένου στην ελεύθερη έρευνα, την κριτική σκέψη και τη γνώση για την κατάκτηση της αλήθειας άνευ όρων και προκαταλήψεων•

στη συνέχεια ενός πανεπιστημίου στην υπηρεσία των πολλών, των δημοκρατικών ελευθεριών, του κοινωνικού κράτους και της κοινωνικής ισότητας, όπως διαμορφώθηκε στον 20ό αιώνα, **η Πρωτοβουλία πανεπιστημιακών ΑΠΘ-ΠΑΜΑΚ θέλει να συναντηθεί με όλους/ες όσους/ες στην πανεπιστημιακή κοινότητα -διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό, φοιτητές και φοιτήτριες, εργαζόμενους/ες στη διοίκηση και τις υπηρεσίες- είναι σε ετοιμότητα για να εμποδίσουν την πραγματοποίηση αυτής της δυστοπίας και να «επιχειρήσουν» για ένα άλλο όραμα:**
-Το πανεπιστήμιο της διδασκαλίας, της γνώσης και της έρευνας που εμπλουτίζει, βαθαίνει και διευρύνει τη γνώση πέρα από κατεστημένα συμφέροντα και ιδιωτικές σκοπιμότητες

-Το πανεπιστήμιο που αποτελεί φωνή παρρησίας και κριτικού λόγου στην κοινωνία, και στέκεται ελεύθερο απέναντι σε κάθε κατεστημένο συμφέρον και εξουσία

-Το πανεπιστήμιο που συντηρεί και δημιουργεί πολιτισμό και παιδεία, μορφώνοντας ελεύθερα σκεπτόμενους, ενημερωμένους και δημιουργικούς ανθρώπους

-Το πανεπιστήμιο που μαζί με τη γνώση και την παιδεία υπηρετεί μόνον δημοκρατικές αξίες και ευρύτερες κοινωνικές και οικολογικές ανάγκες

-Το πανεπιστήμιο που είναι άσυλο όλων των κοινωνικών δυνάμεων που υπερασπίζονται τη δημοκρατία των πολλών και τον πλανήτη απέναντι στις σύγχρονες ολιγαρχίες και τις νέες δομές και τεχνολογίες της εξουσίας .

Απρίλιος 2021
Πρωτοβουλία Πανεπιστημιακών ΑΠΘ-ΠΑΜΑΚ